

La pedrera i el planter

Una pedrera és un lloc on es treuen pedres i un planter és un lloc on hi ha les plantes acabades de néixer, on es crien les plantes petites destinades a ésser trasplantades, i on solen fer cap, per tant, els pagesos quan han de plantar cols, tomaqueres, pebroteres i altres hortalisses que generalment no sembren ells mateixos. El substantiu planter designa també aquestes mateixes plantes petites. Però la diferència entre pedrera i planter que ara ens importa de posar en relleu és que no sembla que el primer d'aquests dos noms hagi estat mai usat en sentit figurat, mentre que el segon, planter, ultra el sentit recte que hem exposat, té també, amb un ús molt general, el sentit figurat que el Diccionari Fabra indica amb l'exemple següent: Aquesta escola normal és un planter d'excel·lents mestres.

Tal com és generalment sabut, és a través del llenguatge dels comentaristes esportius que s'ha introduït entre nosaltres l'ús de la forma «cantera», equivalent castellà del nostre substantiu pedrera, amb el qual hom ha designat la procedència dels jugadors, especialment de futbol, autòctons, formats en els clubs de categoria modesta, dels quals han passat, els qui han sobresortit, als clubs més importants de la mateixa àrea geogràfica, per tal de distingir-los d'aquells altres jugadors contractats, un cop ja eren figures famoses, obtenint el seu traspàs d'altres clubs de primera categoria per mitjà de grosses sumes de diners. Alguns dels qui s'han adonat que «cantera» era un barbarisme inadmissible i l'han volgut evitar, s'han limitat a consultar un diccionari d'equivalències i a substituir, d'acord amb el resultat de la consulta, «cantera» per pedrera, mot que avui ja veiem usat per algú en camps que no són els de l'esport. Són els qui, reprenent l'exemple del Fabra, dirien sense immutar-se: Aquesta escola normal és una «pedrera» d'excel·lents mestres.

Importa, doncs, de recordar que planter té un sentit figurat que no té pedrera i que hi pot ésser usat tant en comentaris esportius com en els relatius a qualsevol altra activitat: un planter de mestres, de jugadors, de poetes, de pintors, de capitans de la marina mercant... És el mot normalment usat a les pàgines esportives del nostre diari, on els lectors que s'interessin per aquesta matèria el deuen llegir sense trobar-lo insolít, detonant o de difícil intel·ligibilitat.

Albert Jané